TDOK-nummer
TDOK 2023:0156
Fastställt av
Chef VO Underhåll
Skapat av
Emilie Arnesten UHtam

Dokumentdatum
2025-10-27
Gäller från
2025-11-01

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig
Version
5.0
Ersätter
TMALL 0974

Miljöwebb Landskap – Kulturhistorisk järnvägsmiljö

Syfte

Dokumentet utgår från *Riktlinje Landskap (TDOK 2015:0323)* och är ett stöd vid registrering av information i och användning av Miljöwebb Landskap. Dokumentet är kopplat till huvudprocessen *Samla in och bearbeta information om vägar och järnvägar*.

Omfattning

Dokumentet ska användas som stöd för registrering av information i Miljöwebb Landskap. *Manual för Miljöwebb Landskap (TDOK 2023:0101)* ger ytterligare stöd vid inmatning av information i Miljöwebb Landskap.

Utöver registrering av data ska aktuella översiktsbilder som visar järnvägsmiljön i sin omgivning och/eller bilder som visar utförd åtgärd läggas in i Miljöwebb Landskap. Även dokument såsom inventeringsprotokoll, beslut från länsstyrelse, förelägganden, skiss, ritning, karta och skötselplan ska registreras. Diarienummer samt handlingsnummer anges. En kortfattad beskrivning av hur driftskedet berörs och eventuella kontrollprogram noteras och tidigare mätdata, analyser, rapporter eller dylikt läggs in. Skötselbeskrivningar, foton och övriga dokument läggs också in.

Definitioner

Trafikverket ansvarar för att peka ut och förvalta statliga kulturhistoriska järnvägsmiljöer utifrån kriterier i rapporten *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual* (2017:214). Statliga kulturhistoriska järnvägsmiljöer visar tydligt den järnvägshistoriska och/eller järnvägstekniska utvecklingen i landet.

En kulturhistorisk järnvägsmiljö är en miljö, bestående av flera järnvägsanknutna kulturminnen och/eller funktionsområden samt deras inbördes sammanhang, som tydligt visar den järnvägshistoriska och/eller

järnvägstekniska utvecklingen från järnvägens introducerande i landet till nutid.

Ansvar

Förvaltningen för Miljöwebb Landskap ansvarar för dokumentet.
Handledningen riktar sig till användare av Miljöwebb Landskap.

Händelser

När miljöföreteelser skapas eller redigeras behöver dessa kopplas till en händelse. Vissa händelser är aktuella både vid skapande av nya och redigering av befintliga objekt, medan andra endast är aktuella vid redigering av befintliga objekt. Nedan listas alla händelsetyper och gemensamma attribut för alla typer och alla miljöföreteelser.

Tabell 1. Händelsetyper och värdemängder samt definitioner.

Attribut	**Värdemängd**	**Definition**
Attribut för alla händelser:		
Händelsedatum	Datum	
Rubrik	Textfält	
Ärendenummer i diariet	Textfält	
Handlingsnummer i diariet	Textfält	
Projektnummer	Textfält	
Verksamhetsområde	Investering (IV)	Välj det verksamhetsområde som ansvarar för informationen som registreras.
	Planering (PL)	Välj det verksamhetsområde som ansvarar för informationen som registreras.
	Stora projekt (PR)	Välj det verksamhetsområde som ansvarar för informationen som registreras.
	Underhåll (UH)	Välj det verksamhetsområde som ansvarar för informationen som registreras.
Beskrivning	Textfält	
HÄNDELSE: Anteckning		
Anteckning		Registrering av information som inte passar under någon annan händelsetyp.
HÄNDELSE: Berört av ärende		Objektet ingår i yttrande/utredning av ett ärende.
Typ av ärende	AKJ (anläggningsspecifika krav järnväg)	Objektet ingår i yttrande/utredning för AKJ.
	Ledningsärende	Objektet ingår i yttrande/utredning av ett ledningsärende.
	Anslutningsärende	Objektet ingår i yttrande/utredning av ett anslutningsärende.

	Timmerupplag	Objektet ingår i yttrande/utredning av ett timmerupplag.
	Övrigt	Objektet ingår i yttrande/utredning av en annan typ av ärende.
HÄNDELSE: Enklare fältbesök		Enklare fältbesök av objektet har genomförts.
Enklare fältbesök		
HÄNDELSE: Föreläggande och myndighetsbeslut		Myndighetsbeslut (eller domstol) som ofta innebär att verksamhetsutövaren som beslutet gäller ska göra något. Föreläggandet kan också innebära förbud eller begränsningar. Det kan röra sig om dispensbeslut eller provtagning av vatten.
Föreläggande och myndighetsbeslut		
HÄNDELSE: Händelse med negativ påverkan		
Händelse med negativ påverkan		Negativ påverkan till följd av projekt, t.ex. bortgrävd artrik vägmiljö, nedtagning av träd eller borttagning av del av stenmur.
HÄNDELSE: Inventering		
Inventering		Inventering enligt fastställd metod, ange var inventeringen avser.
Använd metod	Annan metod	
Utförd av	Textfält	
HÄNDELSE: Kontakt		
Kontakt		Viktig kontakt kopplad till enskilt objekt, t.ex. markägare, annan myndighet (t.ex. länsstyrelse), entreprenör och övrig anställd eller konsult på TRV.
HÄNDELSE: Planering av miljöåtgärd		
Planering av miljöåtgärd *(endast vid redigering av objekt)*		Planering av natur- och kulturåtgärd som syftar till att stärka värden. Detta oavsett finansieringsform, t.ex. riktad fysisk miljöåtgärd, miljöåtgärd inom ett investeringsprojekt eller underhållsprojekt.
HÄNDELSE: Relaterad miljöföreteelse		
Relaterad miljöföreteelse		Information om huruvida objektet ingår i eller ska ses tillsammans med ett annat objekt, t.ex. att en invasiv art finns i en artrik vägmiljö.
HÄNDELSE: Tillståndsbedömning		
Tillståndsbedömning		Återkommande kontroll av ett objekts tillstånd enligt metod för tillståndsbedömning. Exempel på innehåll i rubrik kan vara TK 3 (tillståndsklass 3) eller god.
HÄNDELSE: Uppföljning av utförd miljöåtgärd		
Uppföljning av utförd miljöåtgärd *(endast vid redigering av objekt)*		Granskning av utförd miljöåtgärd. Synpunkter på utförande kopplat till beställning/projektering, t.ex. godkänd eller underkänd.
Typ av uppföljning	Slutbesiktning av oberoende part	

	Uppföljning av sakkunnig natur- eller kulturmiljö	
Bedömning	Godkänd	
	Godkänd med anmärkning	
	Underkänd	
Utförd av	Textfält	Miljöspecialist, RMÅ-ansvarig, namn på företag osv.
Anmärkning	Textfält	Ange om åtgärden är godkänd, om något mer behöver åtgärdas osv.
HÄNDELSE: Utförd miljöåtgärd		
Utförd miljöåtgärd		Utförd natur- eller kulturåtgärd som syftar till att stärka värden. Detta oavsett finansieringsform, t.ex. riktad fysisk miljöåtgärd, miljöåtgärd inom ett investeringsprojekt eller underhållsprojekt. Ange om den åtgärd som är genomförd inneburit nyskapande (ej tidigare funnits på platsen), restaurering (större åtgärder inom RMÅ) eller mindre renovering (oftast genomförd inom basunderhåll).
Ingår i projekt	Textfält	
Finansierat av	Riktad fysisk åtgärd	
	Åtgärd inom investeringsprojekt	
	Åtgärd inom underhållsprojekt	
	Åtgärd inom stora projekt	
	Annan	
Utförd av		
Länkade händelser *(endast redigering av befintliga objekt)*	Välj relaterad händelse om aktuellt.	

Basfakta och attributdefinitioner

Tabell 2. Attributdefinitioner för basfakta.

Attribut	Värdemängd	Definition
KORT: Information om objektet		
Namn	Textfält	Driftplatsens namn enligt BIS om det inte finns närmaste samhälle eller annat givet platsnamn som beskriver var det ligger.
Klassning	Kulturhistorisk järnvägsmiljö	En kulturhistorisk järnvägsmiljö är en miljö, bestående av flera järnvägsanknutna kulturminnen och/eller funktionsområden samt deras inbördes sammanhang, som tydligt visar den järnvägshistoriska och/eller järnvägstekniska utvecklingen från järnvägens introducerande i landet till nutid.
	Omklassad till att inte vara kulturhistorisk järnvägsmiljö	Objekt som tidigare har varit en kulturhistorisk järnvägsmiljö men som inte längre uppfyller kriterierna och definitionen för en kulturhistorisk järnvägsmiljö.
	Potentiell kulturhistorisk järnvägsmiljö	Miljö som inte är verifierad och bedömd enligt kriterier och definitioner för kulturhistorisk järnvägsmiljö. Det finns behov av verifiering. Det kan exempelvis vara tips från Länsstyrelse, allmänheten eller entreprenörer.
Beskrivning	Textfält	En allmän beskrivning av den kulturhistoriska järnvägsmiljön och omgivningen som inte framgår i övriga attribut. Om träd som uppfyller kraven för ”Solitära träd” eller ”Allé” enligt Riktlinje Landskap förekommer registreras dessa inte här utan endast under miljöföreteelserna ”Solitära träd” eller ”Allé”.
KORT: Kartläggningsstatus		
Övergripande kartläggning	Ja	Övergripande kartläggning är utförd.
	Nej	Övergripande kartläggning är inte utförd.
Kartläggningsprioritering	Fördjupad	Järnvägsmiljön har inventerats enligt metodik för djupinventering.
	Ska fördjupas	Efter övergripande inventering är sådana värden funna att det behövs en djupare inventering för att verifiera objektets värden.

	Ska fördjupas i andra hand	Efter övergripande inventering är vissa värden funna och ett visst behov av att djupinventera järnvägsmiljön finns för att verifiera objektets värden.
	Ska ej fördjupas	Efter övergripande inventering är inga eller mycket få värden funna, eller värden i mycket dåligt skick vilket innebär att en bedömning kan göras omgående.
KORT: Relaterade miljöföreteelser		
Objekt-id	Fritext	Ange objekt-id för relaterad miljöföreteelse.
Kommentar	Fritext	Kommentar kopplad till relationen.
Relationstyp	Ingår i	Objektet ingår i det relaterade objektet.
	Ska ses tillsammans med	Objektet ska ses tillsammans med det relaterade objektet.
KORT: Järnvägens kulturhistoriska värde		
Platsvärdering	0. Svårbedömd/svår att värdera idag	
	1. Mycket högt värde/omistligt	En i det närmaste komplett miljö med så gott som alla ursprungliga funktionsområden kvar och med sina egenskaper kvar (färg, form, uttryck m.m.) och tidstypiskt.
	2. Högt värde	En relativt komplett miljö med så gott som alla ursprungliga funktionsområden kvar, som är lätta att läsa av och förstå. Möjlig att revidera varefter de olika stegen i metodiken färdigställs.
	3. Visst värde	En miljö där ett viktigt/väsentligt funktionsområde saknas och/eller är under omvandling vilket försvårar läsbarheten och förståelsen av miljön.
	4. Delar av miljön kan ha ett värde men inte helhetsmiljön	En miljö där ett flertal väsentliga funktionsområden saknas och/eller är under kraftig omvandling vilket gör miljön disparat och svår att läsa av och förstå.
	5. Mycket lågt värde/inget värde	En idag tom plats, alternativt en miljö som är så pass förändrad att dess ursprungliga funktion är omöjlig att läsa av och förstå.
Stråkvärdering	Ej angivet	

	0. Svårbedömd/svår att värdera idag	En tidstypisk miljö i nutida standardmodell, mycket vanligt förekommande och anläggs fortfarande.
	1. Mycket högt värde/omistligt	En i det närmaste komplett miljö med så gott som alla ursprungliga funktionsområden kvar och med sina egenskaper kvar (färg, form, uttryck m.m.) och tidstypiskt.
	2. Högt värde	En relativt komplett miljö med så gott som alla ursprungliga funktionsområden kvar, som är lätta att läsa av och förstå. Möjlig att revidera varefter de olika stegen i metodiken färdigställs.
	3. Visst värde	En miljö där ett viktigt/väsentligt funktionsområde saknas och/eller är under omvandling vilket försvårar läsbarheten och förståelsen av miljön.
Nationell värdering	Ej angivet	
	0. Svårbedömd/svår att värdera idag	En tidstypisk miljö i nutida standardmodell, mycket vanligt förekommande och anläggs fortfarande.
	1. Mycket högt värde/omistligt	En i det närmaste komplett miljö med så gott som alla ursprungliga funktionsområden kvar och med sina egenskaper kvar (färg, form, uttryck m.m.) och tidstypiskt.
	2. Högt värde	En relativt komplett miljö med så gott som alla ursprungliga funktionsområden kvar, som är lätta att läsa av och förstå. Möjlig att revidera varefter de olika stegen i metodiken färdigställs.
	3. Visst värde	En miljö där ett viktigt/väsentligt funktionsområde saknas och/eller är under omvandling vilket försvårar läsbarheten och förståelsen av miljön.
Sammanfattande bedömning av järnvägsmiljöns kulturhistoriska värde	Textfält	En kort motivering/beskrivning av järnvägsplatsens värden och samband. Kompletteras varefter ytterligare information samlas in, t.ex. i djupinventering eller i relaterande värderingar. Om träd som uppfyller kraven för ”Solitära träd” eller ”Allé” enligt Riktlinje Landskap förekommer registreras dessa inte här utan endast under miljöföreteelserna ”Solitära träd” eller ”Allé”.
Information om banans innehåll	Textfält	En kort beskrivning av banans gemensamma drag.

Trafikverkets ansvarsområde i förhållande till järnvägsmiljön	Ja	Trafikverket är ansvarig för järnvägsmiljön.
	Delvis	Trafikverket är delvis ansvarig för järnvägsmiljön.
Kommentar till Trafikverkets ansvarsområde	Textfält	Eventuell övrig information som gäller Trafikverkets fastighet.
KORT: Beskrivning av järnvägsmiljön		
Ramberättelse	Lista	Kortfattad historik om banan. Ramberättelsen är gemensam för alla järnvägsmiljöer längs samma bana. Endast historik med bäring på de fysiska lämningar som finns på platsen ska tas med.
Sammanfattande historik	Textfält	Kortfattad historik om järnvägsmiljön. Endast historia med bäring på de fysiska lämningar som finns på platsen ska tas med. Om träd som uppfyller kraven för ”Solitära träd” eller ”Allé” enligt Riktlinje Landskap förekommer registreras dessa inte här utan endast under miljöföreteelserna ”Solitära träd” eller ”Allé”.
Epok	1820-1854	Ange om järnvägsmiljön som helhet, med dess funktionsområden och fysiska element, huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1855-1929	Ange om järnvägsmiljön som helhet, med dess funktionsområden och fysiska element, huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1930-1949	Ange om järnvägsmiljön som helhet, med dess funktionsområden och fysiska element, huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1950-1959	Ange om järnvägsmiljön som helhet, med dess funktionsområden och fysiska element, huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1960-1979	Ange om järnvägsmiljön som helhet, med dess funktionsområden och fysiska element, huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1980-1989	Ange om järnvägsmiljön som helhet, med dess funktionsområden och fysiska element, huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1990-2000	Ange om järnvägsmiljön som helhet, med dess funktionsområden och fysiska element, huvudsakligen är från den här tidsperioden.

	2001-	Ange om järnvägsmiljön som helhet, med dess funktionsområden och fysiska element, huvudsakligen är från den här tidsperioden.
Grundmiljö	Fristående banvaktarstuga	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är en fristående banvaktarstuga. Den fristående banvaktsstugan är en grundmiljö vid järnvägen som utgjordes av banvaktens tjänstebostad med uthus, utan att vara del av någon annan grundmiljö. Banvaktsstugor var i regel rätt anspråkslösa bostadshus som ofta bara skildes från andra friliggande hus genom sin nummerskylt, placering mycket nära spåret och återkommande utformning.
	Grundstation	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är en grundstation. Vid en grundstation var stationshuset relativt enkelt, här fanns minst två spår i bredd med växlar, någon form av säkerhetsanläggning för att styra tågens in- och utfart till stationen samt flertalet byggnader av varierande storlek. Förutom stationshuset kan plattform, lastkaj, godsmagasin, avträde, jordkällare och något uthus räknas till det mest grundläggande vid en sådan plats.
	Hållplats	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är en hållplats. Hållplatsen är en grundmiljö vid järnvägen som tillkom för att resenärer skulle kunna stiga på och av tågen, utan att platsen var en station. Hållplatser kunde variera från allt mellan bara en liten plattform av trä och en enkel skylt, till att ha en mer påkostad plattform av sten eller betong, en väntsalsbyggnad och anlagda grönytor.
	Kombinationsplats	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är en kombinationsplats. Kombinationsplatsen är en grundmiljö där grundmiljöerna hållplats, last-plats och fristående banvaktsstuga kunde samsas i olika kombinationer.

	Lastplats	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är en lastplats. Lastplatsen är en grundmiljö vid järnvägen som tillkom för att gods skulle kunna lastas på och lossas från tågen, utan att platsen var en station. Lastplatsen bestod minst av en växel i huvudlinjen, men det kunde även finnas flera växlar och sidospår så att platsen närmast påminde om en station. Eftersom platsen var ämnad för godstrafik, förekom lastkajer, magasin och olika fästanordningar normalt vid platsen. Det kunde också finnas byggnader för de som arbetade med lastning och lossning samt kurar för den tekniska säkerhetsanläggningen vid lastplatsen.
	Mellanstation	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är en mellanstation. Denna typ av station hade grundstationens ingående delar, men antalet spår i bredd uppgick till en handfull och kunde ha flera plattformar med skyddstak över, samt ett något mer påkostat stationshus. Från mellanstationen kunde det utgå flera järnvägslinjer. Här förekom separata tjänstebostäder för stationens personal, banmästarbostäder och banvaktsstugor, lokstallar och verkstäder, vändskivor, vattentorn och kolgårdar.
	Resecentrum	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är ett resecentrum. Resecentret är en grundmiljö vid järnvägen som tillkom för att resenärer skulle kunna stiga på och av tågen samt att tåg skulle kunna mötas, utan att platsen var en station. Resecentret kännetecknas av plattformar, växlar och minst två spår i bredd, någon form av vind- och/eller regnskydd för resenärer, informationssystem, hissar, tunnlar under eller broar över spåren samt mindre byggnader för den tekniska utrustningen som fjärrstyr platsen. Det kan även finnas byggnader med utrymmen för väntsal, toaletter, kontor, butiker och andra näringsidkare. Platserna är anpassade för att rörelsehindrade ska kunna ta sig fram bekvämt och ytorna är till största del hårdgjorda. I anslutning till resecentret kan det finnas offentlig konst, belysning, sittbänkar, planteringar och träd.

	Storstation	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är en storstation. I storstationen finns drag av både grundstation och mellanstation men spåren och plattformarna var fler än vid de övriga och det kunde även finnas gångar eller broar mellan plattformarna. Stationshusen fick ofta mer storslagna uttryck. Här kunde det även finnas mer samlade områden med tjänstebostäder och särskilda ställverksbyggnader för styrningen av stationens säkerhetsanläggning. Vid storstationen var en eller flera särskilda bangårdar för växling av järnvägsfordon samt separata godsmagasin för exempelvis avgående och ankommande gods inte ovanliga.
	Trafikplats	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är en trafikplats. Trafikplatsen kännetecknas även av en ytterst sparsmakad miljö som förutom själva spåret med signaler och eventuella växlar, enbart består av någon eller några få byggnader. Här finns inte heller några publika inslag såsom stationshus, plattform eller lastkaj. Vid en trafikplats finns det ofta bara ett teknikhus som förutom utrustning för att kunna fjärrstyra platsen även kan innehålla ett mindre personalutrymme.
	Övrig anläggning	Ange om järnvägsmiljön i huvudsak är en övrig anläggning som t.ex. fristående vattentorn, stridsvagnshinder eller kombinerade kommunikationsplatser.
Kommentar till grundmiljö	Textfält	
Målprecisering	Systemet	Se *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214.*
Målprecisering	Stambanetanken	Se *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214.*
	Industrialiseringen	Se *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214.*
	Elektrifieringen	Se *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214.*
	Förstatligandet	Se *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214.*
	Konkurrensen från vägtrafiken	Se *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214.*
	Fjärrstyrningen	Se *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214.*
	Avregleringen	Se *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214.*

	Internationaliseringen	Se *Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214.*
Huvudman	Trafikverket	Trafikverket är objektets huvudman.
Huvudman	Annan	Objektet har en annan huvudman.
Huvudman	Delat	Objektet har delat huvudmannaskap mellan Trafikverket och annan huvudman.
Huvudman	Okänt	Objektet har okänd huvudman. Används då huvudmannaskapet inte har bedömts eller inte kunnat bedömas.
Skötselansvarig	Trafikverket	Trafikverket är objektets skötselansvarig.
Skötselansvarig	Annan	Objektet har en annan skötselansvarig.
Skötselansvarig	Delat	Objektet har delat skötselansvar mellan Trafikverket och annan huvudman.
Skötselansvarig	Okänt	Objektet har okänd skötselansvarig. Används då skötselansvaret inte har bedömts eller inte kunnat bedömas.
Kommentar Huvudman och Skötselansvarig	Fritext	Ange kommentar kopplad till Huvudman och Skötselansvarig, exempelvis svårighet att bedöma ansvar.
KORT: Andra utpekanden eller skyddsformer		Lämnas tom till dess djupinventering genomförts. Fylls i efter att djupinventering gjorts, ej aktivt fält förrän djupinventering genomförts.
Andra utpekanden eller skyddsformer	Riksintresse	Ange om järnvägsmiljön ligger i riksintresse som har bäring på järnvägen och dess historia.
	Byggnadsminne	Ange om järnvägsmiljön innehåller ett byggnadsminne som har bäring på järnvägen och dess historia.
	Statligt byggnadsminne	Ange om järnvägsmiljön innehåller ett statligt byggnadsminne som har bäring på järnvägen och dess historia.

	Kulturmiljöprogram	Ange om järnvägsmiljön ligger i ett utpekat kulturmiljöprogramsområde som har bäring på järnvägen och dess historia.
	Övrig	Ange om järnvägsmiljön har andra typer av utpekanden som t.ex. fastighet under utredning eller andra typer av utpekanden via inventeringar eller dylikt.
Kommentar till utpekande och skyddsformer	Textfält	Möjlighet att kommentera utpekanden/skyddsformer till järnvägsmiljön.
KORT: Funktionsanvändning		
Tidigare användning	Textfält	Ange ev. tidigare användning.
Nuvarande användning	Textfält	Ange nuvarande användning.
Trafikanvändning idag	Gods	Ange om godstrafik förekommer idag.
	Persontrafik	Ange om persontrafik förekommer idag.
	Övrig	Ange ev. övrig användning.
Kommentar till Trafikanvändning	Textfält	Ev. kommentar.
KORT: Funktionsanvändning - Spårinformation		Lämnas tom till dess djupinventering genomförts. Fylls i efter att djupinventering gjorts, ej aktivt fält förrän djupinventering genomförts.
Antal spår i bruk	Numeriskt värde	Här anges i vilken grad de spår som finns på platsen nyttjas.
Antal spår ej i bruk	Numeriskt värde	Ange antal spår som ej är i bruk.
Totalt antal spår	Numeriskt värde	Här anges totalt antal spår som finns i järnvägsmiljön.
Antal spår hög frekvens brukande	Numeriskt värde	Ange antal spår som brukas frekvent.
Antal spår låg frekvens brukande	Numeriskt värde	Ange antal spår som brukas lågt.
KORT: Prioriteringsfaktorer		
Järnvägsplatsens aktivitet	Öppen för trafik	Anges om platsen är öppen för trafik.
	Nedlagd för trafik	Anges om platsen inte är öppen för trafik.
Skick Trafikverkets fastighet	Gott skick	Anges om järnvägsmiljön på Trafikverkets fastighet är välbevarad.

	Godtagbart skick	Anges om järnvägsmiljön på Trafikverkets fastighet är ganska bevarad.
	Dåligt skick	Anges om järnvägsmiljön på Trafikverkets fastighet inte är välbevarad.
Skick annan huvudmans fastighet	Gott skick	Anges om järnvägsmiljön på annan huvudmans fastighet är välbevarad.
	Godtagbart skick	Anges om järnvägsmiljön på annan huvudmans fastighet är ganska välbevarad.
	Dåligt skick	Anges om järnvägsmiljön på annan huvudmans fastighet inte är välbevarad.
Resandeutbyte	Ja	Anges om resandeutbytet innehåller trafikslaget tåg och annat trafikslag. Kommunikation kan ske även med andra färdmedel än tåg, t.ex. buss.
	Nej	Anges om inget resandeutbyte sker.
	Delvis	Anges om resandeutbytet innehåller trafikslaget tåg och/eller annat trafikslag.
Samspel omgivande bygd/samhälle	Ja	Anges om miljön spelar en roll för bygden/samhället.
	Nej	Anges om miljön inte spelar en roll för bygden/samhället.
	Delvis	Anges om miljön till del spelar en roll för bygden/samhället.
Upplevelse för resenärer	God upplevelse	Anges om platsen upplevs som bra ur ett resandeperspektiv, t.ex. prydligt, snyggt och välkomnande, inbjudande, lätt att orientera sig till/på, möjligheter till information, trygghet, värme, uppkoppling osv.
	Tillräcklig upplevelse	Anges om platsen upplevs som tillräcklig ur ett resandeperspektiv.
	Negativ upplevelse	Anges om platsen ger en negativ upplevelse.
Åtgärdsbehov	Inga åtgärdsbehov	Anges om miljön ej har åtgärdsbehov.
	Mindre åtgärdsbehov	Anges om miljön har behov av mindre restaureringsinsatser.
	Större åtgärdsbehov	Anges om miljön har behov av stora restaureringsinsatser.
Geografisk tillgänglighet	Ja	Anges om miljön är lättillgänglig.
	Nej	Anges om miljön inte är tillgänglig.
	Delvis	Anges om miljön delvis är lättillgänglig.
Åtgärds- och skötselmässig tillgänglighet	Ja	Anges om miljön är lättillgänglig.
	Nej	Anges om miljön inte är tillgänglig.

	Delvis	Anges om miljön delvis är lättillgänglig.
Kommentar till prioriteringsfaktorer	Textfält	Eventuell övrig information gällande prioriteringsfaktorer.
KORT: Funktionsområde		
Namn	Textfält	Ange benämning på funktionsområde.
Beskrivning	Textfält	Beskrivning av funktionsområde.
Typ av funktionsområde	Anslutningsområde	Anges om anslutningsområde finns i järnvägsmiljön. Anslutningsområdet är det område i järnvägsmiljön där ankomst till stationsmiljön sker. Den kan bestå av pendlarparkeringar för cykel eller bil, grusade ytor för ankomst med bil eller häst och vagn, eller en del av en väg som bedöms ingå i stationsmiljön.
	Lastområde	Anges om lastområde finns i järnvägsmiljön. Lastområdet är det område i järnvägsmiljön som utgörs av magasinsbyggnader med eller utan lastkaj, stickspår, fristående lastkajer med stora uppgrusade ytor i anslutning samt L1, L2, L3-skyltar.
	Passage	Anges om passage finns i järnvägsmiljön. Passager är de områden i järnvägsmiljön som utformats för att resande ska kunna ta sig under eller över spårområdet. De utgörs av gångtunnlar eller gångbroar.
	Stationsområde	Anges om stationsområde finns i järnvägsmiljön. Stationsområdet är det område i järnvägsmiljön som utgörs av stationshus med därtill hörande uthus eller andra byggnader.
	Teknik och spårområde	Anges om teknik och spårområde finns i järnvägsmiljön. Teknik och spårområdet är det område i järnvägsmiljön som utgörs av järnvägsspår med signaler, växlar, ledningsbryggor och annan tillhörande teknik, samt perronger för resande.
	Utemiljö	Anges om utemiljö finns i järnvägsmiljön. Utemiljön är det område i järnvägsmiljön som utgörs av parker, trädgårdar och olika typer av planteringar. Även hårdgjorda ytor i form av asfalt, plattor och gatstenar.
	Verkstadsområde	Anges om verkstadsområde finns i järnvägsmiljön. Verkstadsområdet är det område som utgörs av lokstallar, vändskivor, verkstadslokaler och vattentorn.

	Övrigt	Anges om övrigt finns i järnvägsmiljön. Området kan utgöras av arbetarbostäder och tjänsteboställen för anställda vid järnvägen, järnvägshotell för resanden, fristående kiosker/pressbyråer, kolonilotter och stenmurar eller annat.
Epok	1820-1854	Ange om funktionsområdet innehåller flest och tydligast karaktärbärare från den här tidsperioden.
	1855-1929	Ange om funktionsområdet innehåller flest och tydligast karaktärbärare från den här tidsperioden.
	1930-1949	Ange om funktionsområdet innehåller flest och tydligast karaktärbärare från den här tidsperioden.
	1950-1959	Ange om funktionsområdet innehåller flest och tydligast karaktärbärare från den här tidsperioden.
	1960-1979	Ange om funktionsområdet innehåller flest och tydligast karaktärbärare från den här tidsperioden.
	1980-1989	Ange om funktionsområdet innehåller flest och tydligast karaktärbärare från den här tidsperioden.
	1990-2000	Ange om funktionsområdet innehåller flest och tydligast karaktärbärare från den här tidsperioden.
	2001-	Ange om funktionsområdet innehåller flest och tydligast karaktärbärare från den här tidsperioden.
Kulturhistoriskt värde	0. Svårbedömd/svår att värdera idag	Ett tidstypiskt funktionsområde i nutida standardmodell, mycket vanligt förekommande och anläggs fortfarande.
	1. Mycket högt värde/omistligt	Ett i det närmaste komplett funktionsområde med sina egenskaper kvar (färg, form, uttryck m.m.) och tidstypiskt.
	2. Högt värde	Ett relativt komplett funktionsområde som är lätt att läsa av och förstå.
	3. Visst värde	Ett funktionsområde där ett viktigt/väsentligt objekt saknas och/eller är under kraftig förvanskning vilket försvårar läsbarheten och förståelsen av miljön.
	4. Delar av miljön kan ha ett värde men inte helhetsmiljön	Ett funktionsområde där ett flertal väsentliga objekt saknas och/eller är under kraftig förvanskning vilket gör miljön disparat och svår att läsa av och förstå.

	5. Mycket lågt värde/inget värde	Ett idag tomt/borttaget funktionsområde, alternativt ett funktionsområde som är så pass förändrat att dess ursprungliga funktion är omöjlig att läsa av och förstå.
Tyngst vägande karaktär	Textfält	Här anges den epok som är tydligast i järnvägsmiljön eller om flera epoker är tydliga beskrivs här på vilket sätt.
Beskrivning av värdebärare	Textfält	Här anges och beskrivs de element eller miljöer som utgör det främsta värdet i järnvägsmiljön.
Användningsområde	Textfält	Här beskrivs hur funktionsområdet används idag.
Tillstånd/skick	Gott skick	Anges om funktionsområdet är välbevarat.
	Godtagbart skick	Anges om funktionsområdet är till viss del välbevarat.
	Dåligt skick	Anges om funktionsområdet inte är välbevarat.
Kommentar till tillstånd/skick	Textfält	Här beskrivs mer ingående på vilket sätt skicket är bra eller dåligt.
Kommentar till funktionsområdet	Textfält	Eventuell övrig information gällande funktionsområdet.
Förbättringsåtgärder	Markarbeten	Anges om markarbeten behövs inom funktionsområdet. Exempel på markarbeten: röjning eller rotryckning.
	Minska barriärer	Anges om barriärer som splittrar miljön finns inom funktionsområdet. Exempel på barriärer: stängsel, sly eller annan växtlighet.
	Samverkan	Anges om samverkan behövs inom funktionsområdet.
	Klottersanering	Anges om klottersanering behövs inom funktionsområdet.
	Informationsinsatser	Anges om informationsinsatser behövs inom funktionsområdet. Exempel på informationsinsatser kan vara skyltning för besökare med information om stationsmiljön.
	Bristande skötsel	Anges om bristande skötsel finns inom funktionsområdet. Bedöms utifrån vad som förväntas ingå i den löpande skötseln, exempelvis gräsklippning och borttagning av mindre sly.
	Stort restaureringsbehov	Anges om ett stort restaureringsbehov finns inom funktionsområdet.
	Rekonstruktion	Anges om funktionsområdet eller objekt inom funktionsområdet bedöms vara i behov av återuppbyggnad i ursprungligt skick.

	Övrigt	Anges om övriga förbättringsåtgärder finns i funktionsområdet. En beskrivning av dessa görs i rutan för kommentarer till förbättringsåtgärder.
Trafikverket har fastighet inom området	Ja	Anges om funktionsområdet ligger helt inom Trafikverkets fastighet.
	Nej	Anges om ingen del i funktionsområdet ligger inom Trafikverkets fastighet.
	Delvis	Anges om både Trafikverket och annan/andra aktörer äger fastighet inom funktionsområdet.
KORT: Förstärkande värde		
Namn		Namn på förstärkande värde.
Beskrivning		Beskrivning av förstärkande värde.
Ny/nytt Element		
Namn		Namn på element.
Beskrivning		Beskrivning av element.
KORT: Element		
Typ av element	Avträde	Avträde finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Belysning	Belysning finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Boställshus	Boställshus finns i järnvägsmiljön. Boställhus innebar bostadshus för anställd personal inom järnvägen. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Brygga	Kontaktledningsbrygga finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Dressinbod	Dressinbod finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Elskåp	Elskåp finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod
	Expeditionsbyggnad	Expeditionsbyggnad finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.

	Garage	Garage för rälsbussar eller landsvägsbussar finns i järnvägsmiljön.
	Gångbro	Gångbro finns i järnvägsmiljön. Exempel: bro för gående över väg eller järnväg.
	Hägnader	Hägnader finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Järnvägshotell	Järnvägshotell finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Kiosk	Kiosk finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Klotväxel	Klotväxel finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Lastkaj	Lastkaj finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Lokstall	Lokstall finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Magasin	Magasin finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Plattform	Plattform finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Plattformstak	Plattformstak finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Plåtstins	Plåtstins finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Reläkur	Reläkur finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Signaler	Signal finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Skylt	Skylt finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Spår/stickspår	Spår/stickspår finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.

	Spårspärrar	Spårspärr finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Stationsbyggnad	Stationsbyggnad finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Stolpe	Stolpe finns i järnvägsmiljön. Exempel: elstolpe eller belysningsstolpe.
	Stoppbock	Stoppbock finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Ställverk	Ställverk finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Teknikbod/relähus	Teknikbod/relähus finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Transformatorbyggnad	Transformatorbyggnad finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Travers	Travers finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Uthus/bod	Uthus/bod finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Vajerspel	Vajerspel finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Vattenhäst	Vattenhäst finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.
	Vattentorn	Vattentorn finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Verkstad	Verkstad finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Väntkur	Väntkur finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok bebyggelse* i bilaga 5 till inventeringsmetod.
	Växel	Växel finns i järnvägsmiljön. Se *Handbok Teknik* i bilaga 3 till inventeringsmetod.

	Överbyggnad till gångtunnel	Överbyggnad till gångtunnel finns i järnvägsmiljön.
	Övrigt	Övrigt finns i järnvägsmiljön. Exempel: räcken, bänkar, klockor eller andra övriga element.
Epok	1820-1854	Ange om elementet huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1855-1929	Ange om elementet huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1930-1949	Ange om elementet huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1950-1959	Ange om elementet huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1960-1979	Ange om elementet huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1980-1989	Ange om elementet huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	1990-2000	Ange om elementet huvudsakligen är från den här tidsperioden.
	2001-	Ange om elementet huvudsakligen är från den här tidsperioden.
Karaktärsbärare	Ja	Anges om elementet är viktigt för funktionsområdets övergripande karaktär.
	Nej	Anges om elementet inte är viktigt för funktionsområdets övergripande karaktär.
Representativitet	Bra	Anges om elementet är typiskt eller karaktäristiskt, det är en tydlig representant för sin funktion.
	Medel	Anges om elementet är ganska typiskt eller karaktäristiskt, det är en medelgod representant för sin funktion.
	Dålig	Anges om elementet inte är typiskt eller karaktäristiskt, det är inte en tydlig representant för sin funktion.
Antal (Exakt angivet)	Numeriskt värde	Anges om det exakta antalet element är känt.
Min antal (Inom intervallet)	Numeriskt värde	Anges om uppskattat minsta antal.
Max antal (Inom intervallet)	Numeriskt värde	Anges om uppskattat högsta antal.
Tillstånd/skick	Gott skick	Anges om elementet är välbevarat.
	Godtagbart skick	Anges om elementet är ganska välbevarat.
	Dåligt skick	Anges om elementet inte är välbevarat.
Kommentar till tillstånd/skick	Textfält	Beskriv övergripande vilket skick elementet är i, på vilket sätt är det välbevarat eller inte välbevarat?

Beskrivning konstruktion, material, färg belägenhet mm.	Textfält	Beskriv konstruktion, material, färg, belägenhet hos elementet.
Åtgärdsbehov	Grundarbeten krävs	Anges om behov av mindre åtgärder finns på grundläggande konstruktioner, exempel: rostskyddsbehandling av kontaktledningsbrygga.
	Ytarbeten krävs	Anges om behov av åtgärd på ytskikt finns, exempelvis: ommålning.
	Komplettering av saknad/skadad del krävs	Anges om behov av komplettering av saknad eller skadad del finns, exempel: lyktstolpe som saknar armatur.
	Övrigt	Anges om övrigt åtgärdsbehov finns, vilken beskriv i text under "Kommentar till åtgärdsbehov".
	Ingen åtgärd krävs	Anges då elementet är välbevarat och inte kräver skötsel eller reparationsåtgärder.
	Markarbeten krävs	Anges om behov av markarbeten, exempel: röjning av vegetation.
Kommentar till åtgärdsbehov	Textfält	Beskriv åtgärdsbehovet i text så utförligt det går.
KORT: Position		För att ange en geometri måste man vara på skala 1:25000 eller mindre.
KORT: Bilder		Tänk på att inte ladda upp bilder som innehåller personer eller där man ser registreringsskyltar etc.
Filnamn	Textfält	Bildens filnamn. Importeras automatiskt.
Filstorlek	Beräknas av systemet	
Filformat	Beräknas av systemet	
Beskrivning	Textfält	Beskrivning av bilden.
Mediataggar	Textfält	Ange ev. taggar för bilden.
Datum	Giltigt datumvärde	Datum för när bilden togs.
Upphovsman	Textfält	Fotografens namn.
Bildtyp	Detalj	Detaljbilder visar exempelvis skador eller utförda åtgärder.
	Översikt	Översiktsbilder visar objektet i sin omgivning.
Är en primärbild för objektet	Checkbox	Ange om bilden är primärbild för objektet.
Synlig i objektsbeskrivningen	Checkbox	Ange om bilden ska vara synlig i objektbeskrivning.

Prioritetsordning	Siffra	Ange var i ordningsföljden bilden ska visas i objektets bildvisning och objektsbeskrivning.
KORT: Dokument		Dokument som laddas upp utgör allmän handling vilket kan ges ut på förfrågan och hanteras av många olika handläggare inom myndigheten. Undvik därför att ha onödiga personuppgifter i dokumentet. Är du osäker, kontakta förvaltningen.
Filnamn	Textfält	Filens namn. Importeras automatiskt.
Filstorlek	Beräknas av systemet	
Filformat	Beräknas av systemet	
Beskrivning	Textfält	Beskrivning av filen.
Mediataggar	Textfält	Ange ev. taggar för dokumentet.
Datum	Giltigt datumvärde	Dokumentdatum.
Upphovsman	Textfält	Ange vem som skapat dokumentet.
Dokumenttyp	Avtal	Avtal med andra aktörer som behöver beaktas vid vidare underhåll av objektet.
	Besiktningsprotokoll	Protokoll från besiktningar som genomför utan någon fastställ metodik.
	Checklista tillståndsbedömning	Fältblankett som används i metodiken för tillståndsbedömning av miljöföreteelserna.
	Dispensansökan	Dispenser till andra myndigheter för en viss åtgärd från Trafikverket.
	Föreläggande och Myndighetsbeslut	Förelägganden och villkor från myndighetsbeslut som påverkar underhållsskedet t.ex. krav på uppföljning och kontrollprogram, tidigare mätningar som ska följas upp.
	Inventeringsprotokoll	Fältblanketter från inventeringar som utförs enligt bestämd metodik.
	Karta	Karta över hela objektet eller en viss del av objektet.
	Objektspecifik skötselbeskrivning	Skötselbeskrivning utöver den skötsel som genomförs inom baskontrakten inom underhåll. Det kan vara en specifik skötsel som just detta objekt är i behov av eller skötsel som har kommit som villkor från en annan myndighet.
	Protokoll konditionsbesiktning	Protokoll från konditionsbesiktning.
	Ritning	Ritning över den tekniska konstruktionen.

	Skiss	En illustration av exempelvis en konstruktion eller ett forsknings- eller uppföljningsförsök.
	Åtgärdsbeskrivning	Åtgärdsbeställningar till entreprenören som ska genomföra en specifik åtgärd för objektet.
	Övrigt	Övrigt.

Hjälpmedel och referenser

I Miljöwebb Landskaps interna och externa arbetsrum finns bland annat information om behörigheter, FAQ och lathundar samt instruktionsfilmer:

Miljöwebb Landskaps interna arbetsrum
Miljöwebb Landskaps externa arbetsrum

På Trafikverkets interna och externa hemsida samt i Miljöwebb Landskaps interna och externa arbetsrum finns mer information om bland annat behörigheter, FAQ och lathundar samt instruktionsfilmer:

Miljöwebb Landskap på interna hemsidan
Miljöwebb Landskap på externa hemsidan

Inventering av järnvägens kulturmiljö. Metodik och manual, rapport 2017:214

TDOK 2015:0323 Riktlinje Landskap

TDOK 2012:139 Överlämnande av ny och förändrad infrastruktur

TDOK 2014:0232 Miljöwebb Landskap – IT-stöd för miljöföreteelser

TDOK 2019:0210 Data och dokumentation till förvaltande system – väg

TDOK 2016:0407 Data och dokumentation till förvaltande system - Järnväg

TDOK 2023:0101 Manual Miljöwebb Landskap

TMALL 0173 Överlämnanderapport Miljö

TMALL 0343 Förvaltningsdata väg – Leveransplan

TMALL 0344 Data om anläggningen – Leveransplan – Järnväg

Versionslogg

Fastställd version	**Dokumentdatum**	**Ändring**	**Namn**
Version 1.0	2023-11-01	Nytt dokument	Arnesten Emilie, UHtam
Version 2.0	2023-12-05	Uppdaterat händelserubriker och händelseinformation. Mindre uppdateringar i text.	Arnesten Emilie, UHtam
Version 3.0	2024-05-10	Mindre uppdateringar utifrån förändringar i MWL, bytt ut en referens till TDOK som ersatts av en TMALL.	Arnesten Emilie, UHtam
Version 4.0	2024-11-08	Mindre uppdateringar i text.	Arnesten Emilie, UHtam
Version 5.0	2025-10-07	Justerat layout och slagit samman tabeller både för händelser och attributdefinitioner. Mindre justeringar av attribut och definitioner för att motsvara nuvarande innehåll i MWL.	Arnesten Emilie, UHtam

Dokumentegenskaper, TDOK-nummer TDOK 2023:0156, Fastställt avChef VO Underhåll, Skapat av Emilie Arnesten UHtam, Dokumentdatum *2025-10-27*, Gäller från 2025-11-01,Konfidentialitetsnivå 1 Ej känslig Ersätter TMALL 0974 Dokumenttyp HANDLEDNING.

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.